

NÒSTRE LEMOSIN

Aüei nos nos leverem tots dabora : tota la familha e mai lo **pretengut** de la Martina devem 'nar passar la jornada au Mas de la Vau ente **resten** mon **grand** e ma **granda**.

Lai l'i sem tots plan uros perqué tornem trobar tot çò qu'es nòstre.

L'i a dengueras bassetz de bestias : dos chavaus e 'n **asiron** ; vint vachas emb tretze **vedelons**, quauques **buòus ponhauds**.

Quand pòde trobar quauqua libertat quò me plai de 'nar **tochar** lo bestiau o l'**auvelhas**. Qu'es placent tanben de veire los **ganhons** minjar la **bacada**, d'**auvir** los chens que japen quante '**ribe**.

Mon grand-pair vòu pas que la proprietat se perda, ni que son ben siá vendut ; eu vòu pas que l'i áia dau monde per especular sus lo **país**, que li **rauben** çò qu'es seu, ni que venhan s'installar los qu'aguessan mai d'argent .

Qu'es per quò que mon oncle Andriu decidet de prener la proprietat e de la far valer.

Volem pas èsser liquidats e laisser crebar la terra ente sem **nascuts**.

Mas l'i a beucòp de dangiers per los lemosins.

Dins la valada ente avem lo mas, ilhs vòlen crear 'n estanc de pres de cent **ectaras**, qu'ilhs disen un "plan d'aiga" , per l'i far venir los toristas que 'chaptaran tot e faran los senhors .

Los notables mai los promotors son d' acòrd per nos **botar defòra** , au nom de la lei e de l'interès generau, disen-t-ilhs.

L'i a pas longtemps, ilhs **fagueren** parier pres de Lubersac (Liberçac), per installar l'**armada**, coma sus lo plateau dau Larzac e a La Cortina .

Devem pas los laisser far ; si de non, aurem jamai lo drech de viure en Lemosin ni d'èsser occitans.

VOCABULARI : lo pretengut (*le fiancé*) ; restar (*habiter*) ; lo grand (*le grand-père*) ; 'n asiron (*un ânon*) ; un vedelon (*un petit veau*) ; un buòu ponhaud (*un boeuf à l'embouche*) ; tochar (*garder*) ; l'auvelha (*la brebis*) ; un ganhon (*un cochon*) ; la bacada (*la pâtée*) ; auvir (*entendre*) ; 'ribar (*arriver*) ; lo país (*la terre*) ; raubar (*voler*) ; nascut (*né*) ; 'n'ectara (*un hectare*) ; fagueren (*ils firent*) ; l'armada (*l'armée*)

EXPRESSIONS : botar defòra (*expulser*) .

CHAVILHAS : lai (*là*) ; çò que (*ce que*) ; quand, quante (*quand*) ; pres (*près*) ; si de non (*sinon*) .

PER COMPTAR :

11 onze, vonze

12 dotze

13 tretze

14 quatòrze

15 quinze

40 quaranta

50 cinquanta

60 seissanta

70 setanta, seissanta-dietz

80 quatre-vints

NÒSTRE LEMOSIN

16 setze	90 nonanta, quatre-vint-dietz
17 dietz-e-set, dietz-set	100 cent
18 dietz-e-uech, dietz-uech	200 dos cents
19 dietz-e-nòu	1000 mila
20 vint	2000 dos mila
30 trenta	1977 mila nòu cent seissanta dietz-set

PARTICIPI PASSAT :

liquidat	liquidada	liquidats	liquidadas
vendut	-uda	-uts	-udas
auvit	-ida	-its	-idas
escrich	-icha	-ichs	-ichas

INDEFINITS :

quau**que** jorn, quau**qua** libertat, quau**ques** buòus, quau**quas** bestias

POSSESSIUS :

Es meu <i>c'est à moi</i>	Es nòstre <i>à nous</i>
Es teu " <i>à toi</i>	Es vòstre <i>à vous</i>
Es seu " <i>à lui, à elle</i>	Es lor <i>à eux, à elles</i>

CONJUGASONS :**Present du Subjontiu**

Èsser (<i>irrég.</i>)	Aver (<i>irrég.</i>)
siá	àia
sias	aias
siá	àia
siam	aiam
siatz	aiatz
sian	aian

Raubar (<i>rég.</i>)	Se perdre (<i>irrég.</i>)	Venir (<i>rég.</i>)
-------------------------------	------------------------------------	------------------------------

Que raub-e	Que me perd-a	Que venh-a
Que raub-es	Que te perd-as	Que venh-as
Que raub-e	Que se perd-a	Que venh-a
Que raub-em	Que nos perd-am	Que venh-am
Que raub-etz	Que vos perd-atz	Que venh-atz
Que raub-en	Que se perd-an	Que venh-an

REMARCA : tornar trobar (*retrouver*)